

Wstęp do tworzenia stron WWW

Lekcja 8. Formularze część 2.

1. Elementy formularza II

Rozszerzone pola tekstowe

Ten typ pola pozwala na wprowadzenie dłuższego (wieloliniowego) tekstu. W celu stworzenia tego pola należy skorzystać ze znacznika `<textarea>` w postaci:

```
<textarea cols="kolumny" rows="wiersze">Tekst domyślny</textarea>
```

Atrybuty znacznika `<textarea>`:

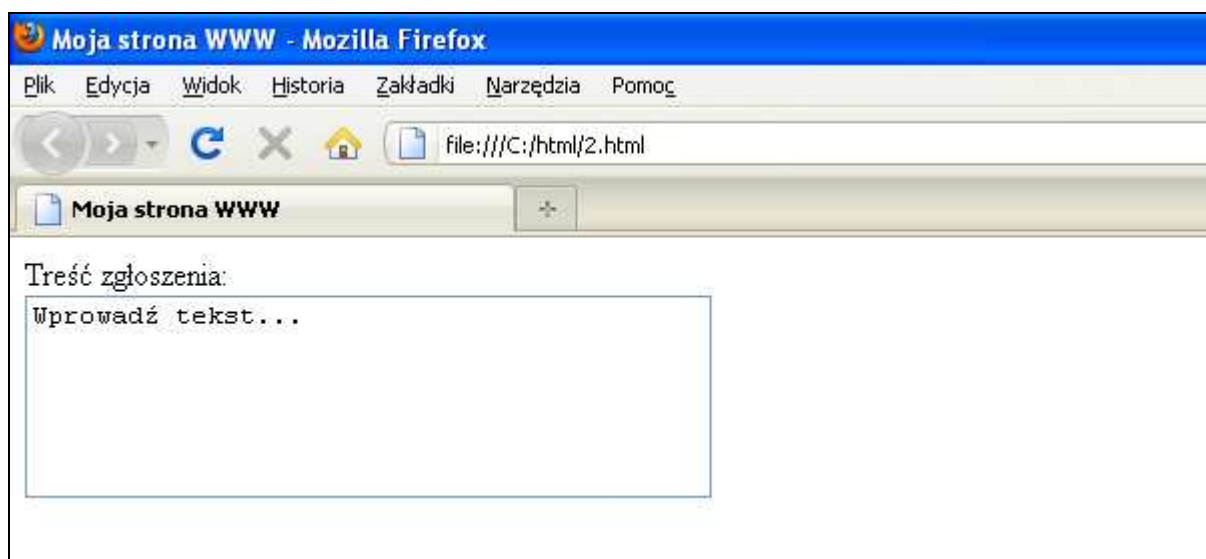
- `cols` – określa ilość kolumn (znaków), czyli szerokość pola.
- `rows` – określa liczbę wierszy, czyli wysokość pola.

Przykład elementu przedstawia poniższy listing:

Listing 1. Zastosowanie rozszerzonego pola tekstowego.

```
<body>
  <form action="skrypt.php" method="post">
  <div>
    Treść zgłoszenia:<br />
    <textarea cols="40" rows="5">Wprowadź tekst...</textarea>
  </div>
</form>
</body>
```

Rysunek 1. Zastosowanie rozszerzonego pola tekstowego.

Listy wyboru

Do formularza można również dodać listę jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, za pomocą których użytkownik będzie mógł wybrać jedną bądź wiele opcji. Listę wyboru definiuje się korzystając ze znaczników `<select>`, `<option>` i opcjonalnie `<optgroup>`. Znacznik `<select>` przyjmuje następujące atrybuty:

- `disabled` – lista jest nieaktywna.
- `multiple` – określa, że lista jest wielokrotnego wyboru.
- `name` – określa nazwę listy.
- `size` – wskazuje ile opcji wyboru ma być widocznych, czyli określa rozmiar listy.

Aby zachować zgodność z XHTML atrybuty *disabled* i *multiple* należy używać stosując poniższy zapis:

`disabled="disabled"`

`multiple="multiple"`

Listę rozwijaną otrzymuje się stosując atrybut *size* o wartości „1” lub pomijając go w ogóle, natomiast listę zwykłą, gdy atrybut *size* będzie miał wartość większą niż 1. Atrybut *multiple* stosuje się do list nierozwijanych.

Pozycje listy definiuje się za pomocą znaczników `<option>`, który przyjmuje poniższe atrybuty:

- `disabled` – opcja jest nieaktywna.
- `label` – skrócony opis danej opcji
- `selected` – oznacza, że dana opcja jest domyślnie zaznaczona.
- `value` – określa wartość przypisaną danej opcji.

Schemat listy wyboru przedstawiono poniżej:

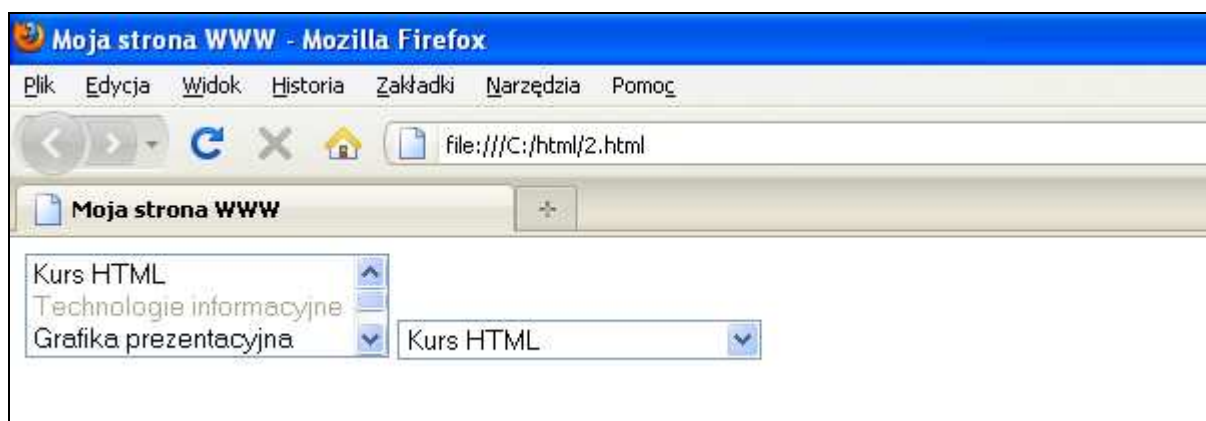
```
<select atrybuty>
<option atrybuty>pierwsza opcja</option>
<option atrybuty>druga opcja</option>
<!-- kolejne opcje -->
</select>
```

Poniżej przedstawiono przykład formularza zawierającego listy jednokrotnego wyboru:

Listing 2. Użycie listy jednokrotnego wyboru.

```
<body>
<form action="skrypt.php" method="post">
<div>
<select size="3">
<option>Kurs HTML</option>
<option disabled="disabled">Technologie informacyjne</option>
<option>Grafika prezentacyjna</option>
<option>Programowanie w PHP</option>
</select>
<select>
<option>Kurs HTML</option>
<option disabled="disabled">Technologie informacyjne</option>
<option>Grafika prezentacyjna</option>
<option>Programowanie w PHP</option>
</select>
</div>
</form>
</body>
```

Rysunek 2. Użycie listy jednokrotnego wyboru.

Znacznik `<optgroup>` umożliwia stworzenie grup opcji, dzięki czemu można stworzyć bardziej złożone listy w czytelnej formie. Znacznik `<optgroup>` musi występować razem z atrybutem *label*, który określa nazwę grupy.

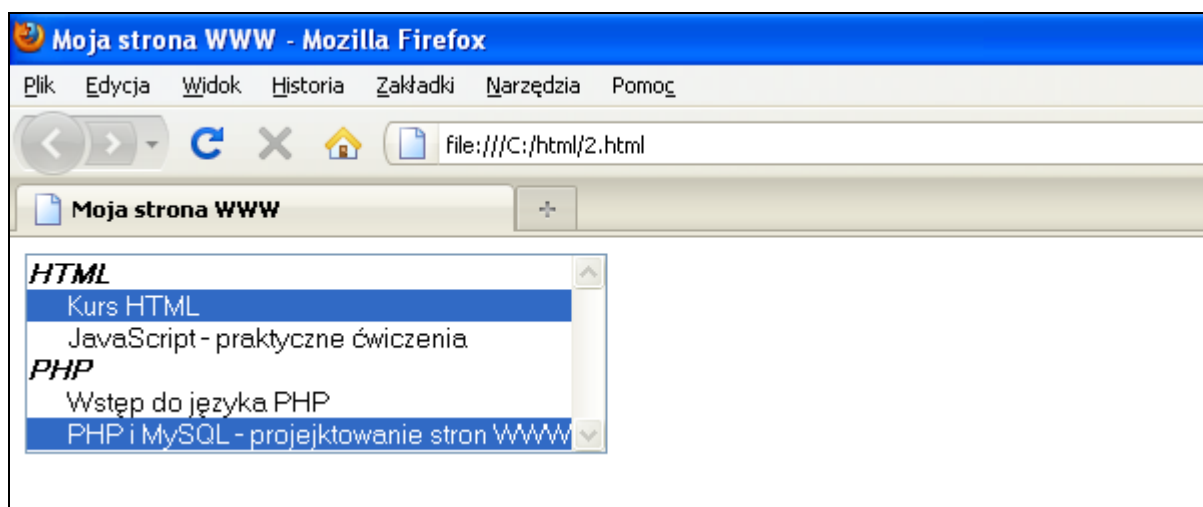
Schemat tworzenia grupy opcji został schematycznie przedstawiony poniżej:

```
<optgroup>
<option atrybuty>nazwa opcji</option>
<option atrybuty>nazwa opcji</option>
<-- definicje kolejnych opcji -->
</optgroup>
```

Listing 3. Lista wielokrotnego wyboru z grupowaniem opcji.

```
<body>
  <form action="skrypt.php" method="post">
    <div>
      <select size="6" multiple="multiple">
        <optgroup label="HTML">
          <option selected="selected">Kurs HTML</option>
          <option>JavaScript - praktyczne ćwiczenia</option>
        </optgroup>
        <optgroup label="PHP">
          <option>Wstęp do języka PHP</option>
          <option selected="selected">PHP i MySQL - projektowanie stron
WWW</option>
        </optgroup>
      </select>
    </div>
  </form>
</body>
```

Rysunek 3. Lista wielokrotnego wyboru z grupowaniem opcji.

Etykiety elementów formularza

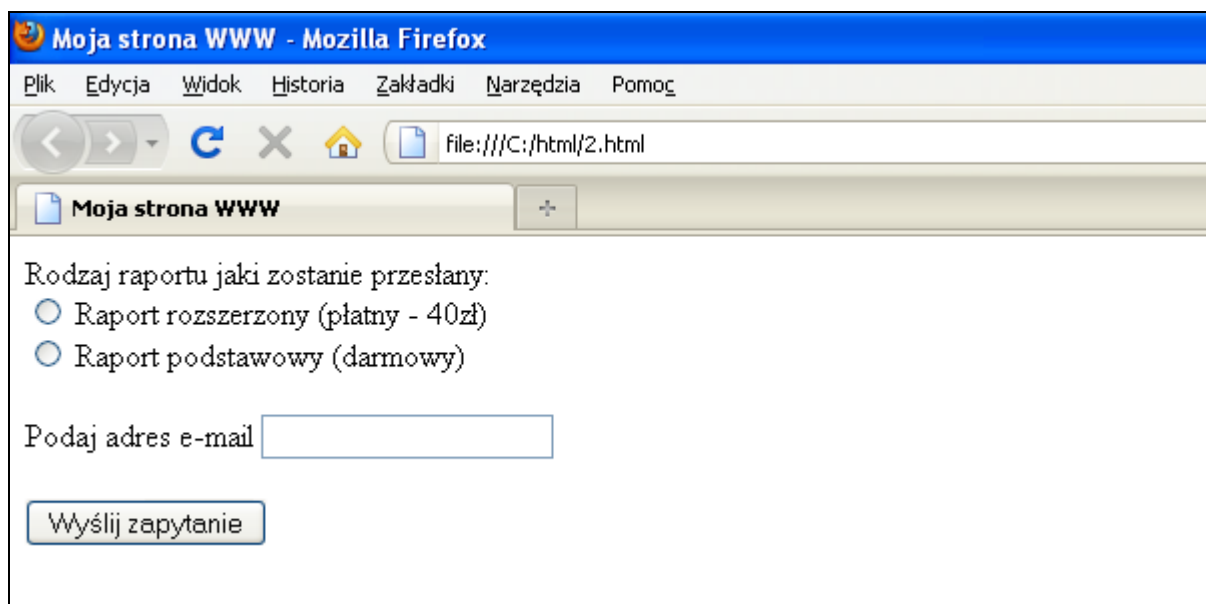
W prezentowanych przykładach opisy elementów formularza były wprowadzane za pomocą zwykłego tekstu. Właściwą praktyką jest jednak powiązanie opisu z konkretnym elementem. Znacznik `<label>` wprowadza na ekran etykietę z tekstowym opisem elementu formularza, która jest z nim logicznie powiązana oraz powoduje dodatkowy efekt. Kliknięcie lewym przyciskiem myszy na etykiecie powoduje taki sam efekt jak kliknięcie samego pola, tzn. jego zaznaczenie lub odznaczenie. Przykład formularza z etykietami elementów przedstawiono poniżej.

Listing 4. Formularz z etykietami elementów.

```
<body>
<form action=mailto:jan.kowalski@onet.pl?subject=Zamówienie na raport"
method="post" enctype="text/plain">
<div>
Rodzaj raportu jaki zostanie przesłany:<br />
<input type="radio" name="raport" id="rpplatny" value="raport płatny"/>
<label for="rpplatny">Raport rozszerzony (płatny - 40zł)</label>
<br />
<input type="radio" name="raport" id="rpdarmowy" value="raport darmowy" />
<label for="rpdarmowy">Raport podstawowy (darmowy)</label>
<br /><br />
<label for="rpmail">Podaj adres e-mail</label>
<input type="text" id="rpmail" name="adres zamawiającego" />
<br /><br />
<input type="submit" />
</div>
</form>
</body>
```


Rysunek 4. Formularz z etykietami elementów.

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window with the title 'Moja strona WWW'. The address bar displays 'file:///C:/html/2.html'. The form contains the following elements:

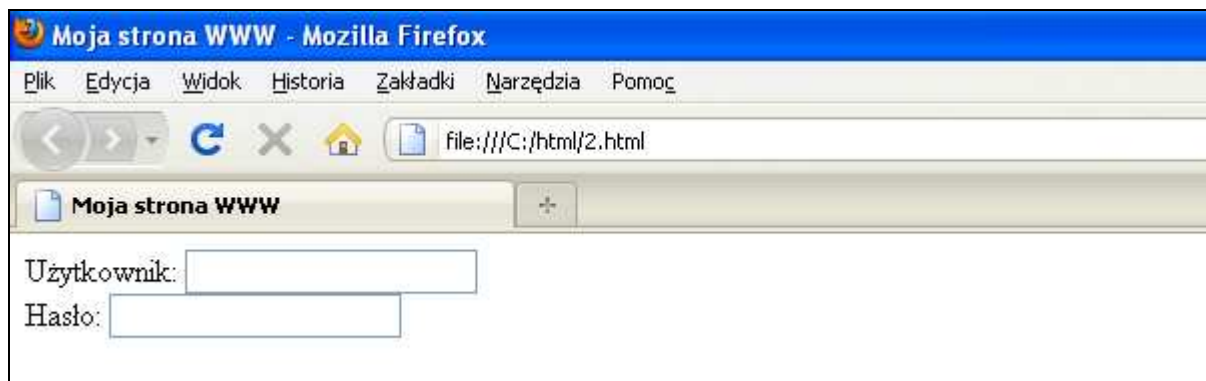
- Radio buttons for 'Rodzaj raportu jaki zostanie przesłany':
 - ☐ Raport rozszerzony (płatny - 40zł)
 - ☐ Raport podstawowy (darmowy)
- A text input field labeled 'Podaj adres e-mail'.
- A button labeled 'Wyślij zapytanie'.

Należy zauważyć, że za pomocą znacznika `<label>` stworzone zostały etykiety. Każda etykieta zawiera atrybut *for* wskazujący wartość atrybutu *id* elementu, którego ta etykieta dotyczy. Takie postępowanie pozwala na logiczne powiązanie etykiet z elementami formularza.

Wyrównywanie formularza za pomocą tabeli

Z elementami formularza wiąże się problem układu elementów na stronie. Elementy mają różne formy oraz rozmiary, co może sprawić problemy w zachowaniu estetyki witryny. Poniższy rysunek przedstawia najprostszy przykład formularza składającego się z dwóch pól tekstowych.

Rysunek 5. Przykład prostego formularza.

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window with the title 'Moja strona WWW'. The address bar displays 'file:///C:/html/2.html'. The form contains the following elements:

- A text input field labeled 'Użytkownik:'.
- A text input field labeled 'Hasło:'.

Pożądanym stanem byłaby sytuacja, w której pola formularza są odpowiednio wyrównane. Taki efekt można otrzymać dzięki wykorzystaniu tabeli, które choć przeznaczone do prezentacji danych, nadają się do formatowania elementów witryny w tym pól formularza. Struktura tabeli formatującej jest następująca:

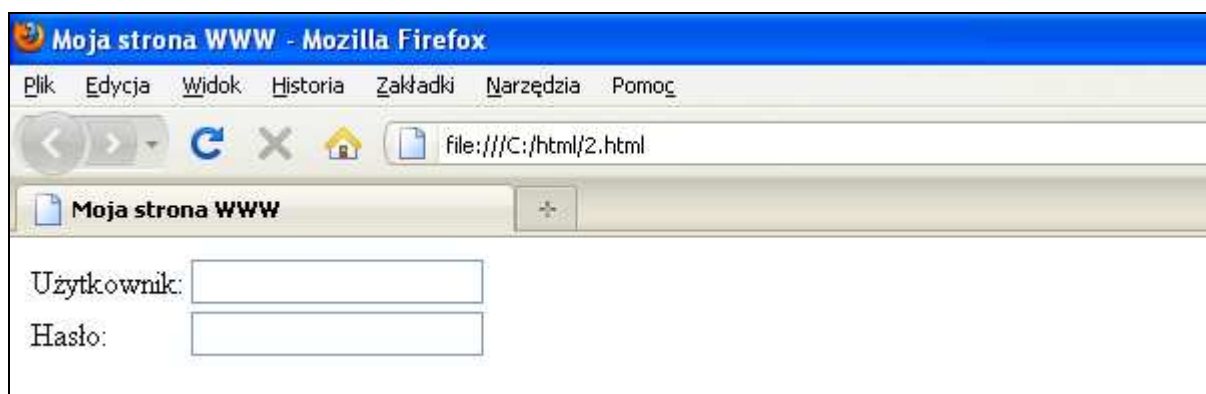
```
<table>
<tr>
  <td>Etykieta pola Użytkownik</td>
  <td>Definicja pola Użytkownik</td>
</tr><tr>
  <td>Etykieta pola Hasło</td>
  <td>Definicja pola Hasło</td>
</tr>
</table>
```

Przykład wykorzystania tabeli do formatowania formularza przedstawiono poniżej.

Listing 5. Wyrównanie formularza za pomocą tabeli.

```
<body>
<form action="skrypt.php" method="post">
<table>
<tr>
<td>
<label for="login">Użytkownik:</label>
</td>
<td>
<input type="text" name="login" id="login" />
</td>
</tr>
<tr>
<td>
<label for="pass">Hasło:</label>
</td>
<td>
<input type="text" name="pass" id="pass" />
</td>
</tr>
</table>
</form>
</body>
```

Rysunek 6. Wyrównanie formularza za pomocą tabeli.

Dzięki temu, że tabela generuje równą siatkę komórek, elementy formularza w niej zawarte są wyrównane, między polami występuje także odstęp w pionie, którego nie było w poprzednim przykładzie. Należy jednak pamiętać, że tabele zostały zaprojektowane do prezentacji danych w formie tabelarycznej, a nie do formatowania elementów czy budowy układu witryny. Do tego celu służą **style CSS**, jednak z uwagi na wygodę i prostotę zastosowania tabel są one często wykorzystywane, zazwyczaj przez początkujących webmasterów, do formatowania elementów lub całej strony WWW.

